

Promocja książki "Szachy wojenne 1939-1945. War chess" i konferencja historyczna w ostrowskiej księżnicy – relacja Komisji Historycznej PZSzach

1 września 2013 r., w 74. rocznicę wybuchu II wojny światowej, w czytelni Biblioteki Publicznej im. Stefana Rowińskiego w Ostrowie Wielkopolskim, odbyła się oficjalna promocja książki „Szachy wojenne 1939-1945. War chess” (P. Dudziński, konsultacja naukowa: T. Lissowski i prof. dr hab. T. Wolsza). Patronat nad wydawnictwem objął m. in. prezes PZSzach Tomasz Delega i wiceprezes PZSzach Andrzej Modzelan.

Spotkanie połączone było z serią wykładów historycznych na tematy szachowe. Gości przywitał dyrektor Biblioteki Publicznej w Ostrowie Wielkopolskim Włodzimierz Grabowski oraz autor książki Paweł Dudziński.

Pierwszym z prelegentów był Henryk Konaszczuk z Zabrza, który przedstawił zgromadzonym sylwetkę Pawła Mroza alias Paula Mrossa. Mross był już bohaterem artykułu H. Konaszczuka w 2004 r., kiedy to niemieckie tłumaczenie opracowania opublikowane zostało m. in. na popularnym portalu Chessbase. Obecnie pan Henryk pracuje nad cennym dziełem stanowiącym kompilację biogramów szachistów – naukowców. Mamy tutaj na myśli profesorów uniwersyteckich, pracowników ośrodków badawczych, psychologów czy humanistów. Miejmy nadzieję, iż wkrótce doczekamy się finalizacji tegoż projektu.

Jako drugi w tym dniu przedstawił swój wykład Andrzej Olszowski z Opola. Historyk ten specjalizuje się w tematyce obozów jenieckich. Wszak w Łambinowicach – Opolu znajduje się Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, którego częstym wizytatorem jest p. Andrzej. Jego wykład dotyczył więc sytuacji więźniów w obozach jenieckich znajdujących się pod nadzorem Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego oraz aktywności szachowej w tych ośrodkach odosobnienia.

Kolejny do mikrofonu podszedł gość z zagranicy, dr Michael Negele z Niemiec, członek Zarządu Ken Whyld Association, międzynarodowego stowarzyszenia grupującego historyków szachowych i kolekcjonerów szachowej literatury. Jego wykład dosłownie porwał publiczność, wygłoszony w języku angielskim, tłumaczony był przez przewodniczącego Komisji Historycznej PZSzach Tomasza Lissowskiego. Temat wykładu dr. Michaela Negele był dosyć przewrotny i brzmiał: "Czy szachy mają wpływ na bieg historii, czy też to wielkie wydarzenia historyczne mają wpływ na bieg życia szachistów?".

Ostatni przemawiał Tomasz Lissowski z Warszawy. Na początku zaprezentował on kilka cytatów zaczerpniętych z popularnych stron internetowych, a także z jego prywatnej korespondencji, a dotyczących książki "Szachy wojenne". Następnie przedstawił sylwetki kilku osób, które to przyczyniły się do stworzenia opracowania w takiej, a nie innej formie. W jego prelekcji wspomagała go, jako lektorka, wiceprezes Wielkopolskiego Związku Szachowego, Arleta Magnucka, zawodniczka rodem z Ostrowa Wielkopolskiego, obecnie mieszkająca w Poznaniu. Nawiasem mówiąc, na promocji obecny był również prezes Wielkopolskiego Związku Szachowego Łukasz Dębowski z Leszna.

Z innych osób, które stawiły się w tę niedzielę w ostrowskiej bibliotece, należałoby wymienić: laureata nagrody Hetmana za całokształt działalności Wojciecha Zawadzkiego z Wrocławia, prezesa wydawnictwa szachowego "Penelopa" Jerzego Morasia z Wrocławia, a także reprezentantów ostrowskiej kultury i sztuki: przewodniczącego Rady Powiatu Ostrowskiego i zarazem naczelnika Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego Andrzeja Leraczyka czy też prezesa Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego Macieja Kowalczyka. Obecna był wreszcie Sylwia Nowicka, prezes

Stowarzyszenia Fundusz Grantowy Dobrego Sąsiedztwa, które to partycypowało w kosztach druku publikacji.

Wielkim nieobecny był za to Holender Fred van der Vliet, który przed kilkoma laty wydał książkę "Chess in former German, now Polish territories" (Haga, 2007). Wcześniej zapowiadany przyjazd holenderskiego badacza musiał zostać odwołany ze względów rodzinnych. W ramach "rekompensaty" van der Vliet stworzył jednak z okazji promocji małą książkę pt.: "Tartakower & Przepiórka" (Haga – Warszawa, 2013), kolportowaną wśród gości spotkania. Praca ta liczy zaledwie 30 sztuk nakładu, jednak posiada ISBN nadany przez wydawnictwo "Penelopa".

Po części oficjalnej, połączonej jeszcze ze sprzedażą książek i dawaniem autografów przez wykładowców, wszystkich uczestników spotkania zaproszono na wspólny poczęstunek ufundowany przez gospodarza imprezy, Bibliotekę Publiczną w Ostrowie.

Nie zabrakło także atrakcji ściśle szachowych. W silnym turnieju, rozegranym krótko po promocji w auli I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim, zwyciężył FM Piotr Dudziński, przed FM Pawłem Dudzińskim i FM Dawidem Janaszakiem. Dalej byli: 4. IM Zbigniew Jaśnikowski, 5. Kamil Szadkowski, 6. dr Michael Negele, 7. Arleta Magnucka, 8. Szymon Pieczewski, 9. Tomasz Lissowski, 10. Jakub Rosik itd. W grupie B najlepszy okazał się z kolei Oliwer Gubański. Puchary dla zwycięzców ufundowało Stowarzyszenie Przyjaźni Ludziom (<http://przyjazniludziom.org.pl/>).

Całość imprezy, wraz z urywkami z turnieju i wybranymi zdjęciami, znalazła się właśnie na specjalnie wydanej z tej okazji płycie DVD. Jednakowoż w najnowszym numerze "Focus Historia" (9/2013) ukazał się artykuł "Szachy ze śmiercią", inspirowany książką "Szachy wojenne". Planowana jest także recenzja publikacji w kolejnym numerze tego miesięcznika. "Focus Historia" objął bowiem patronat medialny nad książką.

Liczymy na to, że kolejne inicjatywy Komisji Historycznej PZSzach w składzie: T. Lissowski, prof. T. Wolsza, W. Zawadzki, J. Moraś, A. Olszowski, P. Dudziński, H. Konaszczuk i prof. T. Witczak, będą równie udane.

Podajemy również kilka przydatnych linków dotyczących książki:

Informacja na stronie Ken Whyld Association:

<http://www.kwabc.org/index.php/new-literature#warchess>

"Chess Notes" Edwarda Wintera:

<http://www.chesshistory.com/winter/winter109.html#8204>. [Szachy wojenne](#)

Fragment przedmowy prof. dr hab. Tadeusza Wolszy:

http://otsz.inten.pl/index.php?subaction=showfull&id=1376748332&archive=&start_from=&ucat=&

Komitet Honorowy publikacji:

http://otsz.inten.pl/index.php?subaction=showfull&id=1371880297&archive=&start_from=&ucat=&

Wkrótce na stronie: <http://www.kwabc.org/> planowana jest także relacja z imprezy i spotkania historyków szachowych w Ostrowie Wielkopolskim.

Zdjęcia autorstwa Wojciecha Zawadzkiego z Wrocławia

Tomasz Lissowski (po lewej) i dr Michael Negele przy pomniku pierwszego burmistrza niepodległego Ostrowa, miłośnika szachów, Stefana Rowińskiego. Na stole widoczna jest szachownica, będąca elementem monumentu.

Rekonesans po Ostrowie Wielkopolskim (w parku miejskim). Od lewej: H. Konaszczuk (Zabrze), P. Dudziński (Ostrów Wlkp.), J. Moraś (Warszawa), T. Lissowski (Warszawa), dr Michael Negele (Wuppertal) i A. Olszowski (Opole), 31.08.2013 r. Fot. W. Zawadzki (Wrocław).

Początek spotkania w ostrowskiej bibliotece: przy mikrofonie P. Dudziński. Siedzą od lewej: A. Olszowski, A. Magnucka, T. Lissowski i dyrektor biblioteki W. Grabowski.

Wykład dr. Michaela Negele, wygłoszony w języku angielskim. Przy mikrofonie również T. Lissowski, który na bieżąco tłumaczył wystąpienie.

Na spotkanie do Czytelni Biblioteki Publicznej przybyło w tym dniu ok. 50 widzów i gości.

„Rozmowy kulturalne”. Od lewej: dr Michael Negele, Tomasz Lissowski i Włodzimierz Grabowski.

Po promocji książki odbył się turniej szachowy w auli I Liceum Ogólnokształcącego. Absolwentami tej szkoły byli m. in.: trzykrotny mistrz Poznańskiego Klubu Szachistów dr Arthur Rhode, twórca Gambitu von Hennig-Schara – Heinrich von Hennig, burmistrz-szachista Stefan Rowiński czy też Honorowy Prezes PZSzach gen. Kazimierz Glabisz.

Uczestnicy i organizatorzy turnieju. Głównym sędzią zawodów był mgr Henryk Doba (stoi trzeci od lewej), a w organizacji wspomagała go mgr Kinga Dudzińska (pierwsza od lewej). Puchary dla zwycięzców ufundowało Stowarzyszenie Przyjaźni Ludziom. Szachistów ugościł dyrektor I LO dr Marek Lewicki.

Komisja Historyczna PZSzach